

οικονομολογικὸν ἐγχειρίδιον, τὸ ὅποιον μετέφρασεν ὁ κ. Νεγρεπόντης διὰ μεταφραστοῦ, δὲν πραγματεύεται, καὶ ἐπομένως καὶ ὁ κ. Βαμπάς, ὅστις μετ' εὐλαθείας συμμερίζεται πᾶν δόγμα τοῦ κ. Νεγρεπόντη, ἀρκεῖ νὰ πληρώνεται κατὰ τὴν διατίμησιν τῆς ἐφημερίδος ἢ κατ' ἀποκοπὴν — ὅπερ εἶνε καὶ συμφερότερον — τὸ ἀγνοεῖ ἢ τοῦλάχιστον ὀφείλει νὰ τὸ ἀγνοῇ.

* *

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὰς σκέψεις μας. Ἡ τόσον ταχεῖα ἀποπεράτωσις τῆς τυπογραφικῆς ἀπεργίας, ἐὰν ἠθικὸν αἷτιον ἔχῃ τὸ μέγα δίκαιον τῶν ἐργατῶν τυπογράφων, τὸ ὑλικὸν αὐτῆς αἷτιον πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶπομεν ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς ἐφημεριδογραφίας δὲν ἀντέχει εἰς τὴν ἀπεργίαν. Ὁ ἐφημεριδογράφος δύναται νὰ δαπανήσῃ διπλάσια, τριπλάσια τῶν ὅσα δαπανᾷ δι' ἓν φύλλον, ἀρκεῖ νὰ μὴ καθυστερήσῃ τὴν τακτικὴν ἐκδοσὶν τοῦ. Κἀνένας λοιπὸν δὲν ἔγινε συμβιβασμὸς μετὰ τὸ καταστηματαρχῶν καὶ ἐργατῶν, ἀφοῦ μάλιστα τὰ Καταστήματα, τὰ ὅποια τυπὸνουν βιβλία, δὲν ἐδέχθησαν εἰσέτι τὴν αὕξησιν, ἐπιφυλαχθέντα νὰ συνεννοηθῶσι μετὰ τῶν τυπογράφων, ἀλλὰ μετὰ τὸ καταστηματαρχῶν καὶ καταναλωτῶν, διότι ἀπέναντι τοῦ Καταστηματαρχοῦ τυπογράφου ὁ δημοσιογράφος εἶναι καταναλωτὴς. Ἐὰν δὲ ἐδέχθησαν οἱ Καταστηματαρχαὶ οἱ τυπὸνοντες ἐφημερίδας τὴν ὑπὸ τῶν ἐργατῶν προταθεῖσαν αὕξησιν τοῦ μισθοῦ, τοῦτο ἔπραξαν διότι οἱ δημοσιογράφοι, ἐδέχθησαν νὰ πληρώσωσι τὴν αὕξησιν αὐτὴν, πληρώνοντες τώρα δι' ἐκτύπωσιν τοῦ φύλλου των εἰς τὸν καταστηματαρχὴν πλειότερα τῶν ὅσα ἐπλήρουν πρὸ τῆς ἀπεργίας. Τοῦτο δὲ ἔπραξαν οἱ δημοσιογράφοι διότι δὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσι ἄλλως ἐπομένως ἢ καύχῃσις τῆς Νέας Ἐφημε-

ρίδος περὶ τῆς γενναιότητος αὐτῆς δὲν ἔχει τὸν τόπον τῆς, διότι ἡ γενναιότης ἦτο καταναγκαστική.

Ὁ τελευταῖος καταναλωτὴς εἶναι πάντοτε τὸ δημόσιον· ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ αἰσθανθῇ τὴν αὕξησιν, διότι αἱ δημοσιογράφοι θὰ προτιμήσουσι ἐφ' ὅσον ἡ αὕξησις τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς περιορίζεται ἐντὸς τόσων στενῶν ὁρίων νὰ ἀναδεχθῶσιν αὐτοὶ μόνοι τὸ πρόσθετον βάρος, χωρὶς νὰ τὸ μετακυλίσωσιν ἐπὶ τοῦ δημοσίου, διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος. Ἀλλ' ἂν συγχρόνως ζητήσωσιν αὕξησιν μισθοῦ καὶ οἱ διανομαῖς καὶ οἱ συντάκται καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι; Τότε θὰ ἀνθέξουν ἐντὸς ὁρίων τόσῃ στενῆς κυκλοφορίας μετὰ τὴν τιμὴν τῆς πεντάρας; Κεθ' ἡμᾶς τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ λύσῃ ἡ ταχεῖα ἢ μὴ ἀνάπτυξις τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας. Ἐὰν τὰ νομοθετηθέντα σιδηρᾶ συμπλέγματα συντελεσθῶσιν ἐντὸς διετίας, ἡ αὕξησις τῆς κυκλοφορίας τῶν φύλλων ἔσται τοιαύτη, ὥστε καὶ μετὰ μίαν πεντάραν διὰ τὰ μονώβολα φύλλα καὶ μετὰ μίαν δεκάραν διὰ τὰ διώβολα, οἱ δημοσιογράφοι ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν αὕξησιν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν συντακτῶν καὶ τῶν διανομῶν, διότι ἐὰν αἱ δαπάναι των αὐξήσωσι κατὰ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν, αἱ πρόσδοοι των θ' ἀκολουθήσουσι βεβαίως μίαν ἀναλογίαν 40 0/0. Ἔως τότε ἡ δημοσιογραφία θὰ ἐξακολουθῇ νὰ παρουσιάζῃ τὴν αὐτὴν καὶ σήμερον ἰσχύνητα, οὐσα ἢ πτωχοτέρα δημοσιογραφία μετὰ τῶν ὅλων τῶν τόπων

* *

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνεστῶσα αὐτῆς ἰσχύνης πάλιν ἦτο ὑπερτροφία ἀπέναντι τῆς καταστάσεως τῶν ἐργατικῶν μισθῶν. Διότι τὰ μὲν φύλλα τὰ ἔχοντα τὴν σχετικῶς μεγαλειτέραν κυκλοφορίαν ἐν ἀνέσει ἠδύναντο νὰ ὑποστώσι καὶ αὕξησιν τῶν τυπογραφικῶν μισθῶν 60 τοῖς

ΜΕ ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΦΟΥΣΤΑΝΙ

(13. ἀριθ. 378)

Οἱ ἐν Κόθνῳ ἐξόριστοι.—Μάχη.

Ἀδελφέ μου καραγκιόζη, δὲν λυπᾶσαι, δὲν πονεῖς,
Σὰν κ' ἐμένα τέτοιο νέο κοῖμα νὰ με τυραννῇς.

- Ἀμὰν, καραγκιόζ, κατέβα κάτω νὰ σοῦ πῶ.
- Δὲν κατεβαίνω.
- Ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ δύο λογάκια.
- Δὲν ἔχω γὼ παιδάκια.
- Θὰ σοῦ πῶ ἓνα λόγο, νὰ πάρῃς δηλαδὴ τὰ ροῦχα σου μετὰ τὸν μπόγο.
- Κατεβαίνω, κατεβαίνω.

Οἱ διάλογοι αὐτοὶ τοῦ Καραγκιόζ ἦσαν τότε τοῦ συμμοῦ.

Εἰς τοῦ Ψυρῆ ιδίως ἔπερναν καὶ ἐδίδαν.

Ἦσαν ἀλληγορικαὶ πρὸς τὸν βασιλέα ὕβρεις.

Ἡ στάσις τοῦ Λεωτσάκου εἶχεν, ὡς εἶπομεν, ἀποθρασύνει πάντας.

Καὶ ἔλεγον τὰ ἀνταμᾶκια, ὅταν συνηντῶντο.

— Καλορίζικα, τ' ἀδέρφι.

— Καλορίζικα.

— Νὰ τὰ χαροῦμε.

— Νὰ τὰ χιλιάξωμε.

— Καὶ σ' ἀνώτερα.

— Ἀμὴν, Παναῖα μου.

— Φρεγάδα αἱ;

— Ποῦ πάει ἡ Ἀμαλία;

— Ἀριβάρισε.

— Λές νὰ γυρίσῃ μετὰ τὸ καλὸ;

— Θὰ τὸ δοῦμε.

Ἡ Ἀμαλία καταπλεύσασα εἰς Σύρον καὶ μαθοῦσα τὸν ἀπόπλουν τῆς Καρτερίας ἀπῆρεν ἀμέσως πρὸς τὸ Ναύπλιον.

Ἐκεῖ, ἦτο γνωστὸν, ὅτι ἐμελλεν, ὡς ἔλεγον, νὰ γίνῃ τὸ κούνημα.

Ὁ Λεωτσάκος φθάσας εἰς Κόθνον ἀπέβη μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρῶν καὶ ἀπελευθερώσας τοὺς ἐκεῖ ἐξοριστοὺς ἐπέβη καὶ πάλιν τῆς Καρτερίας εἰς Χαλκίδα κατευθυνόμενος.

Τὸ σχέδιον ἦτο νὰ ἐπαναστατήσῃ ταῦτοχρόνως μετὰ τοῦ Ναυπλίου καὶ ἡ Χαλκίς.

ο)ο! "Αλλα δὲ πάλιν φύλλα ἅπερ δὲν φαίνονται, ἔχουν κρυφούς πόρους, δι' ὧν καὶ αὐτὰ θὰ ὑπέφερον ἀγογγύστως τὴν υπερτίμησιν τῆς ἐργασίας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ πάλιν τοὺς Ἐκδότας—Τυπογράφους ἢ ἀπλῶς τοὺς ἀναλαμβάνοντας ἐκτύπωσιν διδακτικῶν βιβλίων, εἰς αὐτοὺς δὲ ἰδιαιτέρως ἔπρεπεν ἡ ἀπεργία νὰ ἐπιβάλλῃ ὅχι 20 ο)ο αὐξήσιν, ἀλλὰ διπλασίαν· διότι οἱ μὲν δημοσιογράφοι δὲν ἀμείβονται οὔτε κατὰ τὸ πεντηκοστὸν δι' οὐ ἀμείβονται ἐκ τῆς αὐτῆς πολλάκις, κατὰ τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν, ἐργασίας οἱ ἐν Εὐρώπῃ εὐδαίμονες συναδελφοὶ των, ἐν ᾧ οἱ ἐκδοταὶ διδακτικῶν βιβλίων δι' ἀπλῆς συνήθη τυποκλοπίας κερδαίνουνσιν ἄπειρα, ἐγείρουσι μέγα, πληρώνοντες τοὺς συγγραφεῖς ὅταν εἶναι ἐκ τῆς τάξεως τῶν θυμάτων ὅσον καὶ τοὺς ἐργάτας, ὅταν δὲ οἱ συγγραφεῖς εἶναι Χαρίσηδες Πούλιοι, διανεμόμενοι μετ' αὐτῶν τὰ κέρδη.

Καὶ ποία εἶναι ἡ ἐργασία καὶ τῶν ἐκδοτῶν αὐτῶν καὶ τῶν συγγραφέων αὐτῶν, τῶν μὴ δεχομένων τὴν αὐξήσιν τῶν μισθῶν; Διανοητικῶς ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς στυλιδωταὶ τῶν ὑποδημάτων τοῦ κ. Καμπούρογλου, ὅστις ἐργαζόμενος δι' ὅλου τοῦ ἡμερονυκτίου δὲν ἀπολαμβάνει οὐδὲ τὸ δέκατον ἐνὸς Βλαστοῦ. Οἱ μὲν ἐκδοταὶ εἶναι αὐτόχρημα χαραιοφάγαδες, οὔτινες—μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον—διὰ τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν τμηματαρχῶν κατόρθωναν νὰ εἰσάγωνται ἢ φυλλάδες των εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ μὲ μεγάλην τιμὴν νὰ καταναλίσκωνται κατὰ μυριάδας τὰ ἀντίτυπα των. Τῶν δὲ συγγραφέων τὰ ἐννέα δέκατα εἰσὶν ἡ ἀμαθείς ἢ βλάκες, καὶ τὰ ἔργα των ἐπομένως φέρουν τὸν τύπον τῶν δύο αὐτῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν. Καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν δὲ οὔτε τὸ ἐν εἶναι οὔτε τὸ ἄλλο, πάλιν τὰ λεγόμενα αὐτὰ συγγράμματα εἶναι τόσῳ μηδαμινῆς ποιότητος καὶ ἀπαιτοῦσι τόσον ὀλίγην κατανάλωσιν πνεύμα-

τος, ὥστε τὰ κέρδη ἅπερ ἀποφέρουσιν εἶναι εἰς μεγάλην δυσαναλογίαν πρὸς τὴν ἀξίαν των.

Καὶ ὅμως τὸ Τυπογραφεῖον Βλαστοῦ ἐκλείπει· καὶ θὰ κλείσῃ ὡς λέγουσιν ἕνα μῆνα διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ἐργάτας εἰς τὴν διὰ πείνης παράδοσιν. Ἐκλείσεν ἐπίσης τὸ Καταγώγιον τοῦ Τηλεγράφου διὰ νὰ φέρῃ ἐργάτας ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ νὰ ἐκμεταλλευσθῇ διὰ κάμποσον καιρὸν βουλιμιῶντας πρόσφυγας. Παρ' ἐλπίδα καὶ ὁ φίλος συντάκτης τῶν Νέων Ἰδεῶν ἐφάνη ἐκ τῶν ἀδιαλλάκτων. Μπορεῖ νὰ εἶναι κοινωνιστῆς, φιλόανθρωπος, ἐργατῆς, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ἐπὶ τοῦ χάρτου· ὁ δὲ χάρτης δυστυχῶς δὲν εἶναι χάρτης τραπεζογραμματίων· καὶ οἱ πτωχοὶ ἐργάται οὔτε μὲ παλαιὰς οὔτε μὲ νέας ιδέας χορταίνονται. Οἱ περὶ τὰς Νέας Ἰδέας ἄς εἶναι βέβαιοι ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς τὰ γραφόμενά των, ἂν ἀναγινώσκωνται, θ' ἀναγινώσκωνται μετὰ πολλῆς δυσπιστίας.

*
* *

Καὶ τώρα μένει ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐργατῶν χωρὶς ἐργασίας. Δὲν θ' ἀποθάνουν ὅμως τῆς πείνης, μεθ' ὅλην τὴν λύπην τῶν κυρίων Βλαστοῦ, Σιβιτανίδου, Ἀγγελιοπούλου καὶ Βαμπᾶ. Τὸ περισσεῦον τῶν 30 ο)ο θὰ διανεμηθῇ δι' ἐπιτροπὴν τῶν ἐργαζομένων ἐργατῶν εἰς αὐτοὺς, ἕως ὅτου οἱ καταστηματαρχαὶ ἀναγκασθῶν νὰ συνθηκολογήσουν.

Τοῖς προτεινόμεν μάλιστα ἀπὸ τοῦδε τὴν ιδέαν ἰδρύσεως Τυπογραφείου Συνεργατικοῦ. Καὶ τότε, ὅταν θὰ εἶναι ἐργάται καὶ κεφαλαιοῦχοι συνάμα, θὰ ἀναγκάσουν πιστεύομεν τὸν κ Βλαστὸν νὰ συλλογισθῇ ὀλίγον τὴν ἀπλησίαν του.

Καλιόαν.

Ἐκ ταύτης ὁ Λεωτσάκος ἐμελλε νὰ βαδίσῃ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν.

Αἱ Θῆβαι ἦσαν καὶ αὐταὶ στὸ ποδάρει καὶ ἔτοιμοι νὰ τὸ βροντήξουν ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει τῶν ἐπαναστατῶν.

Ἀτυχῶς τὸ σχέδιον ἐναυάγησεν ἐν τῇ ἀρχῇ του, καθόσον ἡ Ἀμαλία πλέουσα εἰς Νάυπλιον διήλθε τῆς Κύθου ἧς οἱ κάτοικοι, ὡς εἶχε διαδοθῇ, ἐπανεστήσαν.

Καθ' ἣν ὥραν ἀκριβῶς ἐπεφάνη ὁ ἀτμοδρόμων πρὸ τῆς Κύθου, ὁ Λεωτσάκος ἀπέπλεε μετὰ τῆς Καρτερίας.

Ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτῆς ὁ Λεωτσάκος διέταξε τὸν πλοίαρχον νὰ ρίψῃ τὸ ἀτμόπλοιον ἔξω, ὅσῳ μᾶλλον ἡ Ἀμαλία ἤρξατο κανονοβολοῦσα.

Οἱ ἐπαναστάται ἀποβιβάσθέντες ἔσπευσαν ἐν τάχει νὰ ἐγείρῳσιν μικρὰ τινα χαρακώματα ἐπὶ τοῦ ἄνωθεν τοῦ λιμενίσκου τῆς ἀγίας Εἰρήνης λόφου.

Ὁ Τσίρος καὶ ὁ Χρυσοβέργης ἀπέβησαν ἀμέσως καὶ ὠδευσαν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν.

Οἱ ὑπὸ τὸν Λεωτσάκον ἄνδρες ἅμα τῇ ἀποβάσει τοῦ στρατοῦ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἐνῷ ἡ σάλπιγξ ἤχει συνάθροισιν.

Εἶχον μείνει περὶ τὸν Λεωτσακὸν, Σκαρβέλην καὶ Μωραϊτίνην μόνον εἰκοσι ἄνδρες.

— Ζήτω τὸ ἔθνος!

— Ζήτω ὁ βασιλεὺς.

Ἦτο ὁ πρῶτος χαιρετισμὸς τῶν ἀντικρυσθέντων μαχητῶν εἰς ἀπόστασιν βολῆς.

— Ἀδέρφια, ἀνεβόησεν ὁ Λεωτσάκος πρὸς τὸν Τσίρον καὶ Χρυσοβέργην, ἀδέρφια, νὰ μὴ κτυπηθῶμε. Μία πατρίδα ἔχομε, μία πίστη, ἕνα Θεὸ τέλος λατρεύομε. Ἀδέρφια, ἐνωθῆτε μὲ μᾶς. Τί ζητοῦμεν; Τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος μας, τὴν ἐλευθερίαν ἐκείνην διὰ τὴν ὁποίαν οἱ πατέρες μας ἐπολέμησαν τόσα ἔτη ἐναντίον ὁλακλήρου κράτους, ἐναντίον τοῦ Γκράν σινιόρ, τὸν ὁποῖον ἔτρεμε ὅλη ἡ Εὐρώπη. Ἀδέρφια, μὴ πυροβολήσωμεν, ἄς ἐνόσωμεν τὰς φωνάς:

— Ζήτω τὸ ἔθνος.

— Ζήτω ὁ βασιλεὺς, κρυγάζει ὁ Τσίρος.

— Στρατιῶται, πῦρ, ὁ Χρυσοβέργης.

— Κάτω ὁ βασιλεὺς, ζήτω τὸ ἔθνος.

Καὶ τὰς φωνὰς ταύτας ἐπνίξαν οἱ πυροβολισμοί.

Ἐχουν τι τὸ λυσσῶδες αἱ ἐμφύλιοι μάχαι.

Καὶ ἐμάχοντο 220 κατὰ εἰκοσι μόνον.

Ἀνδρεῖος ὅσον καὶ φρόνιμος ὁ Λεωτσάκος ὕψωσε λευκὴν σημαίαν ἐπὶ τοῦ χαρακώματος ὡς σημεῖον ἀνακωχῆς, ἥτις καὶ ἐγένετο ἐπὶ τινα λεπτά.

Καὶ εἶπεν ὁ Λεωτσάκος καλέσας εἰς συμβούλιον τοὺς μαχητὰς του:

— Παιδιὰ, εἴμεθα ὀλίγοι. Ἐλπίς νὰ σωθῶμεν δὲν ὑπάρχει. Θέλετε νὰ παραδοθῶμεν; Ἐὰν πράξωμεν τοῦτο, πάλιν ὡς ἀντάρται εἰς θάνατον θὰ καταδικασθῶμεν. Καὶ θὰ μᾶς φονεύσουν πρὸς παραδειγματισμόν. Λαλεῖτε! Τί θέλετε; Ἐγὼ, τὸ ξίφος τοῦτο, διὰ τοῦ ὁποίου ἐσώθην εἰς

ΦΡΟΥ ΦΡΟΥ

"Αχ! πῶς ἀνητυχούσαμεν! μᾶς ἐφόβιζαν τόσον διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ βασιλέως μας, μᾶς ἔλεγαν τόσα ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα! ἀλλὰ προχθὲς τὸν εἶδομεν εἰς τὸ Φάληρον, καὶ εἶπομεν: ὁ βασιλεὺς μας εἰσπορεῖ καὶ ἀγρυπνεῖ ἕως τὰ μεσάνυκτα διὰ τὸν Βοκκάκιον, τὸν βασιλέα μας δὲν τὸν βλέπτει ἡ ὑγρασία τῆς νυκτός διὰ τὸν Βοκάκιον· λοιπὸν δὲν ἔχει τίποτε ὁ βασιλεὺς μας, εἶνε πολὺ καλὰ ὁ βασιλεὺς μας, τὸν ὠφέλησαν τὸν βασιλέα μας αἱ ὑπὲρ τῆς ὑγείας του παρακλήσεις· λοιπὸν ὦρα του καλῆ, καλὸν του κατευόδιον, τοῦ βασιλέως μας! Καὶ ἀνεπνεύσαμεν, καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον ἡμεῖς οἱ ὅποιοι ἀνησυχούσαμεν τόσον πολὺ διὰ τὸν βασιλέα μας!

Μανθάνομεν ὅτι δικασταὶ τινες κατὰ τὴν προχθεςινήν δίκην τοῦ Σκουζέ ἐκίνησαν πάντα λίθον, μετῆλθον πᾶν μέσον, ἐπενόησαν πᾶσαν πρόφασιν ὅπως μὴ ἀνακατευσθῶσιν ὡς πλημμελειοδίκαι εἰς αὐτὴν τὴν βρωμοδουλειᾶν, καὶ ὅτι ἕνεκα τῆς ὑπεκφυγῆς τῶν τινῶν τούτων δὲν κατωρθώθη ἡ συγκρότησις δικαστηρίου τὴν πρωΐαν τῆς Παρασκευῆς. Τίποτε λοιπὸν ἄγνων εἰς τὸν κατηραμένον αὐτὸν τόπον; ἡ πλουτοκρατία εἰσώρμησεν εἰς τοὺς κοιτῶνας, εἰς τὰ ὑπουργεῖα, εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἔπρεπε νὰ εἰσελάσῃ καὶ εἰς τὰς αἰθούσας τῶν δικαστηρίων; Νομίζετε λοιπὸν, κύριοι δικασταί, ὅτι ἡ δικαστικὴ τῆθενος εἶνε μεσοφουστάνον πόρνης, τὸ ὅποῖον δύνασθε νὰ σύρετε εἰς ὅποιον βόρβορον σᾶς ὀδηγῇ τὸ συμφέρον σας καὶ αἱ συμπάθειαι σας;

Αἰ! τὸ ἐμάθχτε; ὁ Μυρογιάννης τῆς Παλιγγερεσίας,

ἀεχώρησε προχθὲς μὲ τὸ καλὸ εἰς τὴν ἀγαπητὴν του Μασσαλίαν. Εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς εἰπώμεν ὅτι διωαίσθη πρόξενος; τί διάβολο ἄλλο ἠθέλατε νὰ ζητῇ ὁ Μυρογιάννης εἰς τὴν Μασσαλίαν ἢ ὄχι τὴν προξενικὴν του θέσιν, τὴν ὁποίαν τόσον καιρὸν τόρα τοῦ ἐπροξένευε ἡ Παλιγγερεσία; 'Αλλ' ἐπὶ τέλους πάγει καὶ αὐτό· τὸ εἴχαμε πάρει καὶ μὴ· μᾶς ἐβασάνιζεν ἡ ἀνυπομονησίς· ἂ! τόρα θὰ διορισθῇ, αὐριον θὰ διορισθῇ. Εἶνε πρᾶγμα νὰ βλέπῃς τὴν Παλιγγερεσίαν νὰ σπεῖρῃ, νὰ σπεῖρῃ δίχως νὰ θερίζῃ; Αἰ λοιπὸν τόρα μὲ τὸν θερισμὸν τοῦ κρεθρίου ἐθέρισε καὶ αὐτὴ διὰ τὸν Μυρογιάννην της.

Τὸ πῆρε καὶ ὁ Καζάζης μας· καὶ ὅταν θὰ τὸν κρεμᾷ ἐπὶ τοῦ στήθους τὸν ἀργυροῦν σταυρὸν θὰ ἐνθυμῆται μὲ ὑπερφηάνειαν τὴν ἀναχώρησίν του, τὸ ταξιδί του, τὴν ναυτίαν ποῦ τὸν ἔπιασε, τὸν ἔμετον τὸν ὅποῖον ἔκαμε καθ' ὁδόν, τὴν θριαμβευτικὴν ἀπόβασίν του εἰς τοὺς δρόμους τῆς Ἀλεξανδρείας, τὴν ἡρωϊκὴν παρέλασίν του διὰ μέσου τῶν Φελλάχων, τὴν ἡρωϊκωτέραν του ἐφοδὸν διὰ μέσου τῶν Φελλαχίνων, τὴν πάλιν του μὲ τὰς ἀλμαῖας τῆς Ἀλεξανδρείας, αἱ ὁποῖαι τὸν ἔσυρον ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ τοῦ ἐξέσχισαν μάλιστα καὶ τὸ σουρτουκό του καὶ τοῦ πάτησαν καὶ τὸ καπέλο του φωνάζουσαι: νύμφη κοκῶνα τέλει; ἑκάτὸ νὰ τοῦ γτόσωμε, τὴν ἀπελπιστικὴν ἀντίστασίν του διαμαρτυρουμένου ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας εὐρίσκει διακοσίας, τὴν ἀπελευθέρωσίν του, τὴν ἐπιβίβασίν του, τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἐμέτου καὶ τῆς ναυτίας, τὴν αἰσίαν ἐπιστροφὴν του. Πόσα πράγματα θὰ ἐνθυμῆται ὁ Καζάζης μας ὅταν στρέφῃ καὶ βλέπῃ ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν σταυρὸν του!

Δύο ῥωσικὰ θωρηκτὰ κατέπλευσαν εἰς Ἀλεξανδρείαν

τὴν Καλαμπάκα, μὲ μιὰ χούφτα, σὰν κ' ἐμᾶς ἐδῶ, ἀνδρας, πολεμήσας ἐναντίον χιλιάδων, δὲν τὸ παραδίδω στὸν Τσίρο. Ὁ Ὅθων τὸ σπαθί μου δὲν θὰ τὸ ἰδῇ ἐν ὄψῳ. Ἐπολέμησα γιὰ τὴν πατρίδα μας ἐναντίον τῶν τούρκων; Θὰ πολεμήσω καὶ τόρα ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες θεωροῦν ἕνα βαθρὸ ἀνώτερον ἀπὸ τὴν πατρίδα. Ὅσοι δειλοὶ, φύγετε. Δὲν θέλω νὰ πάρω κἀνένα στὸν λαίμῳ μου. Σκαρβέλλη, Μωραϊτίνη, φύγετε. Μὴ χαθῆτε ἀδίκαι. Εἰσθε νέοι, καὶ ἔχετε ἔτη νὰ ὑπηρετήσετε τὴν πατρίδα μας. Φύγετε. Ἐδῶ θ' ἀποθάνετε ἀδίκως. Σᾶς παραφέρει τὸ νεανικὸν αἰσθημὰ σας Ἐγὼ θὰ μείνω.

— Ὅχι, ἀπήντησαν πάντες τὰ ξίφη ἀναπάλλοντες, ὄχι, θ' ἀποθάνωμεν ὅλοι μαζὺ σου, ὅλοι γιὰ τὴν πατρίδα. Ζήτω τὸ ἔθνος, ζήτω ἡ ἐλευθερία.

Πρῶτοι ἀνεπήδησαν τοῦ χαρᾶς οἱ Σκαρβέλλης καὶ Μωραϊτίνης.

Τοὺς ἐδέχθησαν οἱ βασιλικοὶ μὲ ραγδαῖον πῦρ.

Ὁ Χρυσοβέργης ὅπισθεν τοίχου κρυμμένος ἐνεθάρρυνε διὰ τῆς φωνῆς του μόνον τοὺς στρατιώτας, οἵτινες ἔβαινον βραδέως κατὰ τῶν ἀνταρτῶν.

— Βαρεῖτέ τους, ἐκραύγαζεν ὁ Χρυσοβέργης, βαρεῖτέ τους, παιδιὰ. Ὁ βασιλεὺς θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ ὅλους. Βαρεῖτέ τους.

Ἀντιθέτως τούτου ἡκούετο καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Σκαρβέλλης:

— Μὴ ἀδελφοί, ἔλατε μ' ἐμᾶς. Ἀγαπάτε τὸν βασιλέα καλλίτερα ἀπὸ τὴν πατρίδα μας; μὴ σκοτωνώμεθα γιὰ

ἕνα ξένον.

Σφαῖρά τις ἐσύριξε.

Ὁ Σκαρβέλλης δράττει τὴν κεφαλὴν του δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, περιστρέφεται, ἐκτείνει τὰς χεῖρας καὶ πίπτει.

Ἡ πρώτη ἐκείνη ἀδελφοκτόνος σφαῖρα διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ διέρρηξε τὴν κεφαλὴν.

Ἐπεσεν ὁ εἰκοσαετὴς νεανίας καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἔπεσε καὶ ὁ Λεωτσάκος ἐνδακρυσ ἀσπαζόμενος αὐτόν.

— Ὑπαγε, ἀγγελε, τῆς ἐλευθερίας, ὑπαγε, εἶπε, καὶ εἰπὲ ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν θεόν μας, ὅτι πᾶς μάρτυς. Ἀγία ψυχὴ, ὑπαγε. Ὁ θεὸς σώζει τὴν πατρίδα.

Οἱ βασιλικοὶ προεχώρουν, οἱ ἡμίσεις δε αὐτῶν ἔλαβαν τὰ νῶτα τῶν ὀλίγων τῆς ἐλευθερίας μαχητῶν.

— Λεωτσάκε, ἀνεβόησεν ὁ Μωραϊτίνης, μᾶς κύκλωσεν.

Εἰς τὴν φωνὴν του ὁ Λεωτσάκος σπεύδει πρὸς αὐτὸν ξιφῆρης κραυγάζων πρὸς τοὺς βασιλικούς:

— Μὴ, παιδιὰ, μὴ σκοτωνώμεθα. Εἴμεθα ἀδέρφια. Μὴ τὸν Μωραϊτίνη μου. Ἐχει μῆνα, ἔχει πατέρα. Μὴ. Ἐμέ.

— Ζήτω ἡ ἐλευθερία, ζήτω τὸ ἔθνος!

Ἦτο ἡ τελευταία φωνὴ τοῦ Μωραϊτίνης.

Καὶ ἐξηπλώθη νεκρὸς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Λεωτσάκου.

(Ἔπεται συνέχεια)

Παλιάνθρωπος.